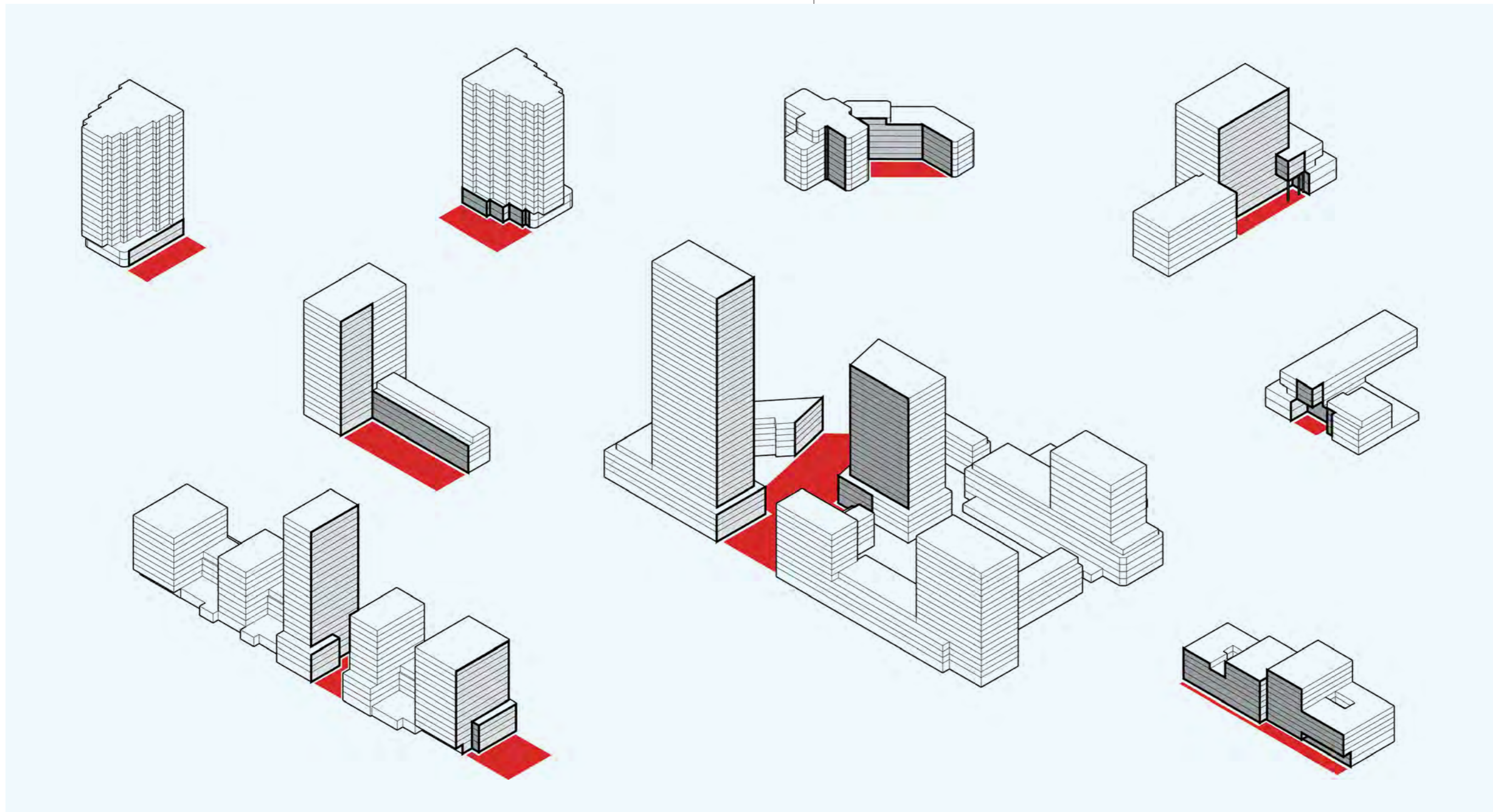

Pocket plaatsen - Mijn thuis is meer dan mijn huis

Onze steden worden steeds voller. De vele, nieuwe woningen worden vooral binnen de bestaande stad en gemiddeld kleiner gebouwd. Opgeteld neemt de ruimte voor de gemiddelde stedeling af, terwijl de behoefte aan ontmoeting en aan buiten gelijk blijft en misschien zelfs wel groeit door het kleiner, en tegelijk veelzijdiger worden, van het gemiddelde huishouden. Dit vraagt om een herbezinning op collectiviteit. Om mogelijkheden ieders thuis groter te maken dan het huis.

Betrokkenen:
Studio Hartzema +
Henk Hartzema, Niels
Verdonk, Aikaterina
Myserli.
Wissing Ruimtelijke
Denkers +
Piet Kalsbeek.
Gemeente Rijswijk +
Jelle Offringa, Peter Bos.

Analyse

Achtergrond & vertrekpunt

Vertrekpunt is de Hollandse stad als een gelaagde, maar libertijnse entiteit, waarin onze stedenbouw de rol vervult van vormgever van het maatschappelijk ideaal.

Inzichten

Zonder maatschappelijk toekomstbeeld, is stedenbouw een ziellose vertoning. Nieuwe mentale en fysieke ruimte dient te worden gevonden en geladen.

Het Havenkwartier
Maquette van een voorbeeldinrichting van het Havenkwartier met pocketplaatsen tussen bebouwing en straat. Beeld: Studio Hartzema

Visie

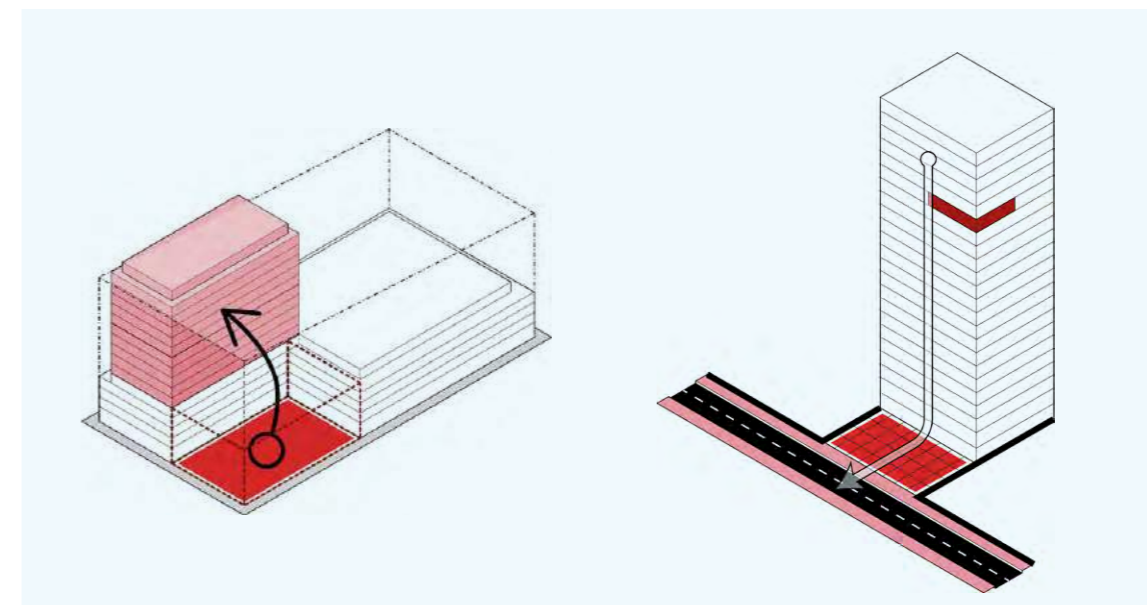
Interpretatie opgave en aanvliegeroute

Pocketplaatsen zijn een (voorlopig) antwoord op de volle stad, met als bijkomend voordeel een rijkere en gelaagde stad. Samen met de ontwikkelaars en de stedenbouwkundige projectleiding

van de gemeente Rijswijk hebben we gezocht naar referenties, en onderzocht wat de achterliggende principes zijn.

Netwerk van pocket plaatsen
In het Havenkwartier ontstaat een netwerk van pocketplaatsen die aanhaken bij de openbare ruimtestructuur van de Plaspoelpolder. Beeld: Studio Hartzema

Stimuleringsregel
Ontwikkelaars in het Havenkwartier leveren 20% van hun kavel in voor collectief gebruik, en mogen deze 'verloren' ruimte op de basislaag dubbel terugbouwen. Beeld: Studio Hartzema

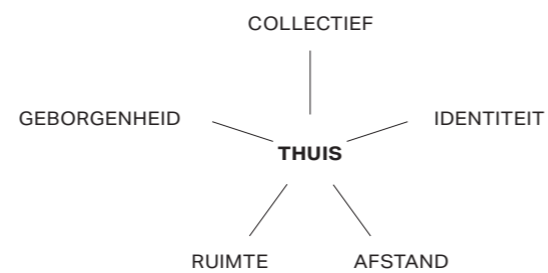
Verruimen van de straat
Pocket plaatsen creëren een intermediaire zone tussen publiek en privé. Ze verbinden de woning met de straat. Beeld: Studio Hartzema

Uitwerking

Rijswijk, en het Havenkwartier in het bijzonder, staat aan de vooravond van een stedelijke verdichting. Van een gestructureerd, maar enigszins grofstoffelijk en monotoon bedrijvengebied kan het Havenkwartier transformeren naar een fijnmazig, gemengd gebied, waarin de openbare ruimte uitnodigt tot meervoudig gebruik; waarin de bebouwing verschillen kan opnemen en een variëteit aan functies kent. Dit onderzoek beoogt invloed uit te oefenen op het huidige beleid ten aanzien van percentages openbare ruimte en de integratie (inclusief financiering en onderhoud) van open groene en ecologische structuren in het Stedenbouwkundig Kader.

Uit het onderzoek is een aantal voorlopige conclusies te trekken. Ten eerste komt de pocketplaats maar in zeer beperkte mate voor in het stedelijk palet. Een tweede conclusie is dat, wanneer woonbebouwing een zekere afstand neemt

tot de straat, deze ruimte is veel gevallen als restruimte wordt beschouwd. Een laatste conclusie is dat wanneer een pocketplaats wel evident iets toevoegt aan de kwaliteit van het gebouw en de plek, er ook daadwerkelijk sprake is van een aantrekkelijkere woonomgeving. Gevoelsmatig vindt er een uitbreiding van het woonareaal plaats. De buitenruimte kan worden toegevoegd aan de kwaliteit van de woning. De woning keert zich niet af, maar reikt naar de straat. Het thuis wordt groter dan het huis.

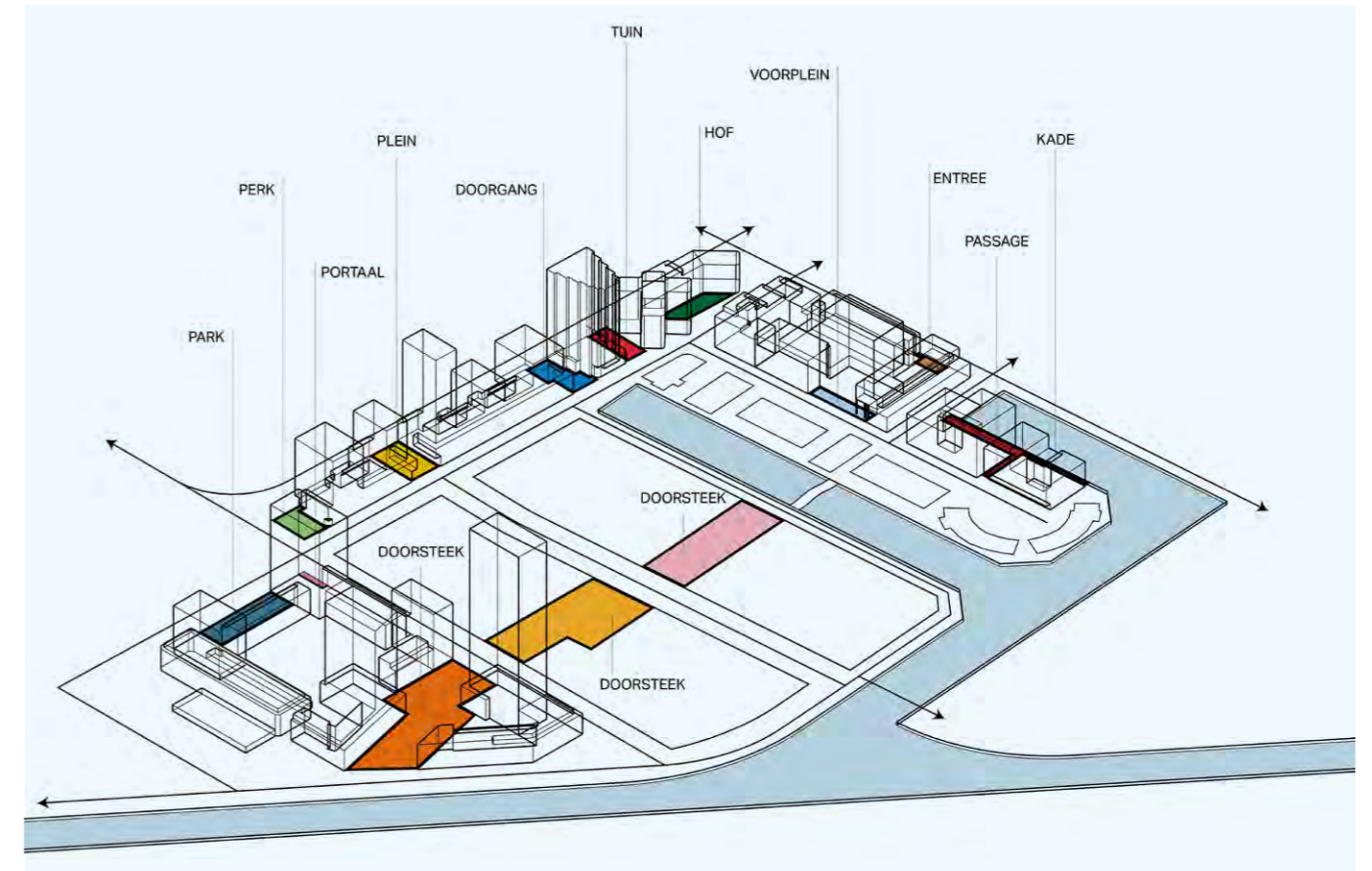

Doorsteek
Visualisatie van een deel van de Doorsteek. Beeld: AAArchitecten

What's next?

'De woning keert zich niet af, maar reikt naar de straat. Het thuis wordt groter dan het huis.'

Pocket plaatsen in het Havenkwartier
Gebouwen en pocket plaatsen creëren een divers en levendig stadsbeeld. Beeld: Studio Hartzema

Volgende stappen en aanbevelingen

Het onderzoek naar de achterliggende factoren van pocketplaatsen is zeer waardevol gebleken voor het Havenkwartier te Rijswijk. Met behulp van ontwerpend onderzoek hebben we kunnen achterhalen welke elementen bepalend zijn voor het functioneren van compacte, open ruimtes in het stedelijke weefsel.

Onze volgende stappen zijn driedelig. Ten eerste gaan we verder met het onderzoeken en ontwerpen van pocketplaatsen als onderdeel van nieuwe ontwikkelingen in het Havenkwartier. Daarnaast zullen we uitwerken hoe het beheer en onderhoud van de pocketplaatsen in het gemeentelijk beleid kan worden vastgelegd. Toekomstige bewoners kunnen daarin een

belangrijke rol vervullen. Wanneer zij vroegtijdig betrokken zijn bij de ontwikkeling en inrichting van de pocketplaatsen, zullen zij een grotere verantwoordelijkheid voelen om de openbare ruimte tussen woning en straat te onderhouden.

Ten slotte gaan we onderzoeken of de opgedane kennis ook buiten het Havenkwartier bruikbaar is om de openbare ruimte in soortgelijke stedelijke woon- en herontwikkelingsgebieden aan te pakken en gemeentelijk beleid aan te passen, om openbare ruimte te activeren en thuis groter te maken dan het huis.

meer informatie:
www.studiohartzema.com